

COMING APART

Una pel·lícula de Milton Moses Ginsberg
Amb Rip Torn, Sally Kirkland, Viveca Lindfords
Estats Units / 1969 / 1.51 h

“Original per l'època, popularitzat i més tard convertit en quelcom de menyspreable per la televisió dels anys setanta i vuitanta, per tornar al primer pla gràcies als programes tan mediatitzats de telereality, el principi de la càmera oculta, particularment ostentador a *Coming Apart*, no ha d'encobrir l'interès real de la pel·lícula, el d'una radiografia mordaç de la seva època, la fi dels anys noranta. Construït com una consecució d'imatges acumulades per Joe Glazer, personatge contemporani ocult darrere el pseudònim de Mr Glassman (l'home mirall?), la pel·lícula estableix el principi del pla seqüència (la càmera, fixa en un amagatall, es conforma amb enregistrar l'escena), i la fragmentació del seu relat (els talls es mantenen a la imatge, fruit del final del rotlle de pel·lícula o de la decisió de Glazer, substituït del realitzador, de censurar-se, sens dubte perquè no suporta més les patètiques situacions).

Evidentment, aquest principi de cinema veritat, típic del corrent avantguardista novaiorquès dels anys seixanta, ha quedat antiquat. Això no obstant, Milton Moses Ginsberg, cineasta rigorós (cada escena ha estat escrita gairebé fins l'última coma i assajada moltes vegades), demostra invenció en el desenvolupament de cada pla seqüència, i així dona als actors el temps per trobar, com al teatre, la respiració adient. El fora de camp, així com els objectes domèstics que formen el pla, tenen la seva importància. El sofà o la butaca de l'apartament adquireixen poc a poc una presència fins i tot més gran que la de Joe Glazer, mascle amb una personalitat feble que va adoptant mica en mica l'aspecte d'un fantasma. Realitzada el 1969, *Coming Apart* prefigura una desil·lusió que esdevindrà un dels temes essencials del cinema americà dels anys setanta”.

Julien Welter

“Ressorgida de les profunditats de l'oblit, *Coming Apart* és una pel·lícula ardent, plena de ràbia i de por. Una immersió crítica en l'esperit d'un psiquiatre enfrontat amb totes les seves dones: amants, exdona, veïna... Una obra que descobreix un gran cineasta: Milton Moses Ginsberg.

Joe Glazer, un psiquiatre novaiorquès, se separa de la seva dona embarassada, intenta retrobar la seva ex, i salta sobre gairebé totes les conquestes que pot aconseguir. Filma amb una càmera oculta totes les seves trobades, que revelen, darrera la seva arrogància davant la histèria femenina, una profunda desesperació. La seva vida de disbauxa el fa caure poc a poc en un estat de depressió i de gran solitud.

En primer lloc, volem donar les gràcies a tots els que han permès aquest ressorgiment inesperat i espectacular: *Coming Apart* és una pel·lícula que, si no s'hagués repescat, hauria caigut per sempre en l'oblit de la Història. Lloats siguin, doncs, ja que la pel·lícula, la única del seu desgraciat realitzador, és a la vegada una immersió commovedora en la vida d'un home torbat, un retrat incisiu de la Nova York dels anys seixanta, “Peace and Love” i histèrica alhora, i una anticipació sorprenent de la telereality. Efectivament, la pel·lícula funciona segons un dispositiu que coneixem bé actualment: totes les trobades de Joe són plans seqüència posats en escena pel protagonista principal. Ginsberg instaura així, a partir de 1965, aquesta mescla de complicitat voyeurista amb l'espectador i de manipulació per part de l'actor, però sortosament és manté a la banda de la ficció.

Ficció o documental? Gairebé podem fer-nos aquesta pregunta, de tant que els actors semblen lliurar-se en cos i ànima al seus personatges. Rip Torn, la carrera del qual mai va arribar a arrencar, es descobreix aquí com un intèrpret de primer ordre, un condensat de virilitat arrogant a punt de trontollar. En apropar-se al teatre, on Ginsberg va anar a buscar els seus actors, els plans seqüència permeten veritables números d'actors, però conserven una distància que no els exalça. Trobada rera trobada, dona rera dona, *Coming Apart* dibuixa

una galeria de retrats forts, sovint curiosos, constantment en el fil. Des de la fúria fetitxista que arrossega Ginsberg cap a una relació sadomasoquista no gaire desitjada, fins a la magnífica Viveca Lindfords en el paper de l'exdona ferida, la pel·lícula ofereix una visió calidoscòpica de les relacions entre homes i dones en el context de la seva època: l'alliberació sexual, el feminisme i els beneficis i perjudicis de la psicoanàlisi. Aquí, Ginsberg dibuixa el retrat de tota una generació, i d'una ciutat, la Nova York intel·lectual burgesa del 69, que aquesta vegada s'enfronta al seu pitjor reflex.

Pel·lícula mirall, *Coming Apart* recorda molt una altra gran pel·lícula feta de reflexes de la seva època i de l'angoixa d'un home: *La Maman et la Putain* de Jean Eustache. Realitzada a penes dos anys abans que l'obra mestra d'Eustache, Ginsberg ja utilitza una escriptura molt literària, gairebé teatral, feta dels mots i dels mals de la seva vida i la dels seus parents pròxims. Més que autobiogràfiques, les dues pel·lícules busquen la vampirització de la realitat, i proposen la duració

com a factor determinant de la captació d'aquesta realitat. Numéro Zéro, una de les últimes pel·lícules d'Eustache, recupera a més el mateix dispositiu que *Coming Apart*: una càmera fixa, cada rotlle de pel·lícula dona lloc a un pla seqüència. Fins i tot en la seva gènesi, les dues pel·lícules provenen d'un mateix gest: per superar una ruptura sentimental, Eustache i Ginsberg agafen la ploma per escriure esdeveniments de la seva vida i els diàlegs extrets directament dels parents pròxims. Pel·lícules molt íntimes filmades en blanc i negre, amb petit pressupost, *Coming Apart* i *La Maman et la Putain*, comparteixen una mateixa angoixa davant la solitud, transmesa per un personatge-home clarament borderline, una mateixa honestetat en la maldat dels sentiments, i sobretot una immensa precisió en la forma de descriure les relacions humanes.

Però, comparacions a part, *Coming Apart*, amb el seu joc pervers de càmera oculta i els seus números de despullament de l'ànima, explora amb llibertat un espai que no es commou sovint: el cinema”.

Laurence Reymond

Programador: Loïc Diaz Ronda